

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 21.9.2012
COM(2012) 530 final

2012/0260 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse nõukogu direktiivi 2001/110/EÜ mee kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANeku TAUST

Ettepaneku (muuta direktiivi 2001/110/EÜ mee kohta¹) eesmärk on:

- a) viia komisjonile antud rakendamisolitused vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) sätetega ning
- b) selgitada kohtuasjas C-442/09² tehtud Euroopa Kohtu otsuse seisukohast ja ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta)³ kohaldamist geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee suhtes, milline on õietolmu staatus, kinnitades, et õietolmu esinemine mees on mee eripära, kuid et õietolm ei ole mee koostisosa.

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

- (a) Ettepaneku eesmärk on viia direktiiviga 2001/110/EÜ komisjonile antud rakendamisolitused vastavusse komisjonile delegeeritud volituste ja komisjoni rakendamisolituste vahelise eristusega, mis võeti kasutusele Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artiklitega 290 ja 291, ning anda komisjonile täiendavad delegeeritud volitused.

ELi toimimise lepingus eristatakse komisjonile delegeeritud õigust võtta vastu muid kui seadusandlikke akte, mis on üldkohaldatavad, mis täiendavad või muudavad seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi, nagu on sätestatud aluslepingu artikli 290 lõikes 1 (delegeeritud õigusaktid), ning komisjonile antud volitusi võtta vastu ühetaolisi tingimusi, mis on vajalikud liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 291 lõikes 2 (rakendusaktid). Delegeeritud õigusaktide puhul delegeerib seadusandja komisjonile õiguse võtta vastu kvaasi-seadusandlikke õigusakte. Rakendusaktide puhul on kontekst sootuks teine. Euroopa Liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamise eest vastutavad ju peamiselt liikmesriigid. Kuid kui seadusandliku akti kohaldamisel on rakendamiseks vaja ühetaolisi tingimusi, on komisjonil õigus selliseid akte vastu võtta. Direktiivi 2001/110/EÜ vastavusse viimine ELi toimimise lepingu uute eeskirjadega kajastab kirjeldatud erinevust.

Lisaks on Lissaboni lepingu jõustumise järgselt komisjonile antud delegeeritud volituste läbivaatamise käigus kontrollitud ka eespool nimetatud direktiivi sätteid, et tuvastada seda, kas ELi toimimise lepingu uue liigitamise kohaselt oleks ehk vaja komisjonile anda täiendavaid õigusi.

---

¹ EÜT 10, 12.1.2002, lk 47.

² Kohtuasi C-442/09, Euroopa Kohtu (suurkoda) 6. septembri 2011. aasta otsus (Bayerischer Verwaltungsgerichtshof'i (Saksamaa) eelotsusetaotlus) — Karl Heinz Bablok jt versus Freistaat Bayern, ELT C 311, 22.10.2011, lk 7.

³ ELT 268, 18.10.2003, lk 1.

- (b) Bayerischer Verwaltungsgerichtshof kohtuasja C-442/09 kohta võttis Euroopa Kohus EÜ asutamislepingu artikli 234 kohase eelotsusemenetluse käigus vastu otsuse, et mees sisalduv õietolm kvalifitseerub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)⁴ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses mee koostisosaks. Kohtu otsus tehti kohtule esitatud faktide hindamise tulemusena. Nende faktide kohaselt sisaldab mesi õietolmu peamiselt mesiniku enda tegevuse (tsentrifuugimine, mida tehakse mee kogumiseks) tõttu. Samas satub õietolmu taru üksnes mesilaste tegevuse tõttu. Tõepoolest sisaldab mesi õietolmu sõltumata sellest, kas mesinik eraldab mett tsentrifuugimise teel või mitte. Seega on vaja direktiivis 2001/110/EÜ selgitada, et õietolmu esineb mees looduslikult ja et õietolm ei ole mee koostisosa. See selgitus ei välista aga määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaldamist geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee suhtes⁵ ning eelkõige ei mõjuta see selgitus Euroopa Kohtu otsust, et geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldavat mett võib turule viia üksnes siis, kui selleks on antud kõnealuse määruse kohane luba.

Kirjeldatud asjaolusid arvesse võttes koostati ettepaneku kavand direktiivi 2001/110/EÜ muutmiseks.

Üldine taust

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 290 ja 291 eristatakse kahte liiki komisjoni õigusakte:

- Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 290 võimaldab seadusandjal delegeerida komisjonile õiguse võtta vastu muid kui seadusandlikke akte, mis on üldkohaldatavad ja mis täiendavad või muudavad seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi. Komisjoni selliselt vastuvõetud õigusakte nimetatakse kõnealuses lepingus kasutatava terminoloogia kohaselt „delegeeritud õigusaktideks” (artikli 290 lõige 3).
- Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 291 võimaldab liikmesriikidel vastu võtta kõik siseriikliku õiguse meetmed, mis on vajalikud liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks. Kõnealuste aktidega saab komisjonile anda rakendamisvolitused, kui selliste aktide rakendamiseks on vaja ühetaolisi tingimusi. Komisjoni poolt sel viisil vastuvõetud õigusakte nimetatakse kõnealuses lepingus kasutatava terminoloogia kohaselt „rakendusaktideks” (artikli 291 lõige 4).

Nõukogu direktiivis 2001/110/EÜ ei ole üheselt selgitatud, kas mees sisalduv õietolm on või ei ole toidu koostisosa direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses. Kuna seda ei ole täpselt öeldud, tegi Euroopa Kohus kohtuasjas C-442-09 otsuse, kus ta kohtule hindamiseks esitatud faktide põhjal leidis, et õietolm on mee koostisosa direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses (otsuse punkt 79). Otsuse tagajärg on muu hulgas see, et kohaldamisele kuuluvad direktiivis

---

⁴ EÜT 109, 6.5.2000, lk 29.

⁵ Tõepoolest, pärast direktiivi 2001/110/EÜ muutmist kohaldatakse geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee suhtes jätkuvalt kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 punkti c (GMOdest toodetud toit).

2000/13/EÜ koostisosade jaoks sätestatud märgistamiseeskirjad ning eelkõige kohustus esitada toote märgistusel koostisosade loetelu (artikli 3 lõike 1 punkt 2). Arvestades seda, et õietolmu esineb mees looduslikult ja seda satub taru mesilaste tegevuse tulemusena ning sõltumata mesiniku tegevusest, on vaja direktiivis 2001/110/EÜ selgelt sõnastada, et õietolm ei ole mee koostisosa direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses, vaid et ta sisaldub mees. Fakt, mille kohaselt mesi on looduslik aine, mida toodavad mesilased ja millele ei saa lisada toidu koostisosi, on esitatud mee Codex-standardis⁶.

Käesolev muudatus ei muuda Euroopa Kohtu kohtuasjas C-442/09 tehtud otsust, et geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee puhul kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1829/2003. Tõepoolest, pärast direktiivi 2001/110/EÜ muutmist kohaldatakse geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee suhtes jätkuvalt kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 punkti c (GMOdest toodetud toit).

Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Vastavusse viimise menetluse suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 290 ja 291.

Direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punktis a on esitatud mõiste „koostisosa – toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes aine, sealhulgas lisaained ja ensüümid, mida valmistoodet – ka muudetud kujul – sisaldab”.

Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

Ei kohaldata.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Komisjoni rakendamisevolituste vastavusse viimisel Euroopa Liidu toimimise lepinguga puudus vajadus konsulteerida huvitatud isikutega, ei olnud vaja kaasata väliseksperte ega teha mõju hindamist, sest ettepanek tegeleb institutsioonidevahelise küsimusega, mis tuleneb Lissaboni lepingu jõustumisest.

Mis puutub sellesse, mis kujul õietolm mees esineb, siis oli enne kohtuotsuse vastuvõtmist üldlevinud tõlgendamisviisiks, et eespool väidetud põhjustel sisaldab mesi õietolmu looduslikult ning et õietolm ei ole mee koostisosa direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses. Seega direktiivis 2000/13/EÜ sätestatud ja toidu koostisosade suhtes kohaldatavaid märgistamiseeskirju (st koostisosade loetelu) ei olnud vaja mee suhtes kohaldada. Muudatuse, mida kavatakse mett käsitlevas direktiivis teha, eesmärk on selgitada, et õietolm ei ole mee koostisosa ning muudatuse tulemusena pööratakse seega direktiivis 2000/13/EÜ sätestatud märgistamiseeskirjade kohaldamisega seoses tagasi enne kohtuotsust valitsenud olukorra juurde ja seda ilma, et see piiraks määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaldamist geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee suhtes.

---

⁶ CODEX STAN 12-1981.

Seetõttu eeldatakse, et huvitatud isikute jaoks ei ole see muutus oluline ning sel põhjusel mõju hindamist ei tehtud.

Komisjon on korduvalt konsulteerinud liikmesriikidega (eelkõige toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitees), huvirühmadega (sealhulgas mesindusseltside või mittetulundusorganisatsioonidega eelkõige toiduahela ja loomatervishoiu ja taimetervise nõuandekomitees ning mesinduse nõuandekomitees) ja kolmandate riikidega koosolekute käigus, mis organiseeriti pärast kohtuotsuse vastuvõtmist selle küsimuse arutamiseks, ja ka Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) mitmetel foorumitel.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kavandatud meetmete kokkuvõte

Määrata direktiivi 2001/110/EÜ puhul kindlaks komisjoni delegeeritud ja rakendamisvolitused ning kehtestada käesoleva õigusakti vastuvõtmiseks vajalik menetlus ELi toimimise lepingu artiklite 290 ja 291 jõustumisest tulenevas uues õiguslikus kontekstis.

Selgitada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 punkti a tähenduses ei ole õietolm mee koostisosa.

Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 43.

Subsidiaarsuse põhimõte

Ettepanek jääb ELi ja liikmesriikide jagatud pädevuse valdkonda. Arvestades kavandatud muudatuse tehnilist laadi (eeskirjade vastavusseviimine, mida tehakse seoses komisjoni rakendamisvolituste ja õietolmu staatuse selgitamisega) ei muuda ettepanek ELi ja liikmesriikide pädevuste jaotust, nagu on sätestatud muudetud õigusaktis ja seega on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse printsiibiga.

Proportsionaalsuse põhimõte

Eesmärk, mida ettepanekuga soovitakse saavutada, on muuta ELi õigusakte selgemaks ja kinnitada, et õietolm ei ole mee koostisosa, vaid et seda esineb mees. Seega on eesmärk see, et õigusaktis oleks nõuetekohaselt kajastatud mees sisalduva õietolmu looduslik päritolu. Kirjeldatud kontekstis viiakse ettepanekuga mett käsitlevasse direktiivi sisse tehnilist laadi väike muudatus, mis ei ole suurem, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik. Arvestades Euroopa Kohtu otsuse olemasolu, kus on esitatud praegu kehtiva ELi õigusakti tõlgendus, ei ole eespool nimetatud eesmärgi saavutamiseks muid võimalusi, kui muuta ELi õigusakti.

Ja veel, direktiiviga 2001/110/EÜ komisjonile antud rakendamisvolituste vastavusse viimine ELi toimimise lepingu sätetega tuleneb Lissaboni lepingu vastuvõtmisest ja on seega kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse nõukogu direktiivi 2001/110/EÜ mee kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,⁷

toimides tavapärase seadusandliku menetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Kohtuasjas C-442/09 6. septembril 2011. aastal tehtud Euroopa Kohtu otsuse⁸ kohaselt tuleb mees sisalduvat õietolmu käsitada mee koostisosana Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)⁹ tähenduses. Kohtu otsuse tegemisel võeti aluseks kohtule esitatud faktid, mille kohaselt sisaldab mesi õietolmu peamiselt mesiniku enda tegevuse (tsentrifuugimine, mida tehakse mee kogumiseks) tõttu. Tegelikult satub õietolmu tarru üksnes mesilaste tegevuse tulemusena ning õietolmu leidub mees looduslikult, sõltumata sellest, kas mesinik on mee eraldanud tsentrifuugimise teel või mitte. Seega on vaja geneetiliselt muundatud õietolmu sisaldava mee osas selgitada (ilma, et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta)¹⁰ kohaldamist), et mesi on looduslik aine, millele ei saa lisada toidu koostisosi ning et õietolm esineb mees looduslikult ega ole selle koostisosa direktiivi 2000/13/EÜ tähenduses. Seepärast tuleks nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/110/EÜ mee kohta¹¹ vastavalt muuta.
- (2) Direktiiviga 2001/110/EÜ on komisjonile antud volitused kõnealuse direktiivi teatavate sätete rakendamiseks. Lissaboni lepingu jõustumisest tulenevalt tuleb need volitused viia vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikliga 290. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks ettevalmistustöö käigus

---

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

⁸ ELT C 311, 22.10.2011, lk 7.

⁹ EÜT 109, 6.5.2000, lk 29.

¹⁰ ELT 268, 18.10.2003, lk 1.

¹¹ EÜT 10, 12.1.2002, lk 47.

asjakohaseid konsultatsioone ning et sealhulgas konsulteeritaks ekspertidega. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (3) Et tagada õigusnormide ühtne järgimine, tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta vastu õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290, selleks et komisjon võtaks vastu meetodid, mille alusel saaks kontrollida, kas mesi vastab direktiivi 2001/110/EÜ sätetele.
- (4) Direktiivi 2001/110/EÜ lisades on esitatud tehnilised elemendid, mida võib olla vaja kohandada või ajakohastada asjakohastes rahvusvahelistes standardites toimunud arengute arvesse võtmiseks. Kõnealuses direktiivis ei anta komisjonile asjakohaseid volitusi, mille alusel neid lisasid saaks rahvusvahelistes standardites toimunud arengute arvesse võtmiseks kiiresti kohandada või ajakohastada. Seega tuleks direktiivi 2001/110/EÜ ühtse rakendamise tagamiseks anda komisjonile volitus kohandada või ajakohastada kõnealuse direktiivi lisasid, et võtta arvesse mitte üksnes tehnoloogia arengut, vaid ka rahvusvahelistes standardites toimunud arenguid.
- (5) Pärast seda kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)¹², mida kohaldatakse toidu ja sööda kõigi tootmis-, töötlemis- ja turustusetappide suhtes liidu ja liikmesriigi tasandil, kohaldatakse toiduaineid käsitlevaid liidu õigusakte direktiiviga 2001/110/EÜ hõlmatud toodete suhtes vahetult. Seega ei ole enam vaja anda komisjonile õigust viia kõnealuste direktiivide sätteid vastavusse liidu üldiste sätetega toiduainete kohta. Kõnealused sätted, milles antakse selline õigus, tuleks seepärast välja jätta.
- (6) Selleks, et võtta arvesse tehnoloogia arengut ning vajaduse korral ka rahvusvahelistes standardites toimunud arenguid, tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta vastu õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290, mille kohaselt kohandada või ajakohastada direktiivi 2001/110/EÜ lisades esitatud tootekirjelduste ja määratluste tehnilisi üksikasju.
- (7) Seepärast tuleks direktiivi 2001/110/EÜ vastavalt muuta.
- (8) Kuna ELi toimimise lepingu vastavusse viimisega seonduvad muudatused käsitlevad üksnes komisjoni volitusi, siis ei pea liikmesriigid neid üle võtma,

---

¹² EÜT 31, 1.2.2002, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2001/110/EÜ muudetakse järgmiselt:

(1) Artiklile 2 lisatakse järgmine punkt:

„5. Mee looduslikule koostisele eriomast õietolmu ei käsitata mee koostisosana direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõike 4 tähenduses toodete puhul, mis on loetletud käesoleva direktiivi I lisas.”

(2) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Kooskõlas artikliga 6a antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada meetodid, mille alusel saab kontrollida, kas mesi vastab käesoleva direktiivi sätetele. Kuni selliste meetodite vastuvõtmiseni kasutavad liikmesriigid käesoleva direktiivi sätete järgimise kontrollimiseks võimaluse korral rahvusvaheliselt tunnustatud kinnitatud meetodeid, näiteks *Codex Alimentarius*'es heakskiidetud meetodeid.”

(3) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Kooskõlas artikliga 6a antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, mille eesmärk on muuta I lisas esitatud nimetuste, tootekirjelduste ja määratlustega seonduvaid tehnilisi omadusi ning II lisas sätestatud mee koostise kriteeriume, selleks et võtta arvesse tehnoloogia arengut ja vajaduse korral ka asjakohastes rahvusvahelistes standardites toimunud arenguid.

Artikkel 6a

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesolevas direktiivis osutatud delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt.
2. Artiklites 4 ja 6 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigus antakse komisjonile määramata ajaks alates (...). (*Väljaannete Talitus märgib käesoleva muutmisakti jõustumise kuupäeva*).
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 4 ja 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse selles otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Kooskõlas artiklitega 4 ja 6 vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Kõnealust ajavahemikku pikendatakse Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra.”

(4) Artikkel 7 jäetakse välja.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad artikli 1 lõike 1 järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [kuupäev]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiivi artikli 1 lõikega 1 reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüsselis,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja